

Olsztyn, 7 listopada 2019 r.

PS-IV.431.2.15.2019.MG

Pani
Renata Jaźwińska
Kierownik
Środowiskowego Domu Samopomocy
w Rynie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przeprowadził kontrolę kompleksową w Środowiskowym Domu Samopomocy w Rynie przy ul. K. Wallenroda 4, w dniach: 8-11 lipca 2019 r. Kontrola przeprowadzona została w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.639.2019 z dnia 25 czerwca 2019 r.

Przedmiotem kontroli była ocena sposobu funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy, spełniania standardu świadczonych usług oraz zgodność zatrudnienia kadry z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do 11 lipca 2019 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole, podpisanym przez Panią w dniu 4 października 2019 r. (data wpływu do tut. Urzędu 9 października 2019 r.). Do protokołu nie wniosła Pani zastrzeżeń.

Ustaień kontrolnych dokonano w oparciu o analizę okazanych dokumentów, wizję lokalną, rozmowy z uczestnikami oraz wyjaśnienia i informacje udzielone przez Panią i pracowników jednostki, w związku z prowadzoną kontrolą.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Rynie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w zakresie:

- kwalifikacji zawodowych kierownika jednostki i osób wykonujących usługi,
- doświadczenia zawodowego pracowników realizujących usługi z osobami z zaburzeniami psychicznymi,
- organizacji zajęć i szkoleń dla pracowników (co najmniej raz na 6 miesięcy w zakresie tematycznym wynikającym ze zgłoszonych przez nich potrzeb, związanych z funkcjonowaniem domu),
- posiadania przeszkolenia pracowników, których zakres obowiązków obejmował prowadzenie treningów umiejętności społecznych,
- standardu obiektu,
- zapewnienia integracji społecznej uczestników,
- dokumentacji indywidualnej,
- przedłożenia sprawozdania z działalności ŚDS.

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w zakresie usług dot.:

- zapewnienia treningów samoobsługi i umiejętności społecznych,
- zapewnienia poradnictwa psychologicznego,
- pomocy w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadniania i pilnowania terminów wizyt u lekarza, pomocy w zakupie leków, pomocy w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia,
- świadczenia niezbędnej opieki,
- terapii ruchowej, w tym w ramach zajęć sportowych, turystyki i rekreacji,
- umożliwiania uczestnikom skierowanym na pobyt dzienny spożywania gorącego posiłku w ramach treningu kulinarnego,
- organizacji transportu.

W zakresie spraw poddanych kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienie dot.:

1. Funkcjonowania i organizacji domu:

- Brak wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego na dzień kontroli 9 lipca 2019 r. (sprawę szczegółowo opisano w protokole z kontroli na str. 7-8) co było niezgodnie z § 12 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz.1586 ze zm.). Do spełnienia wskaźnika zatrudnienia brakowało 0,24 etatu. Stwierdzona nieprawidłowość mogła skutkować obniżonym poziomem świadczonych usług na rzecz uczestników.
- W 1 przypadku (dot. 2018 r.) przekroczono wysokość wynagrodzenia pracownika w stosunku do wynagrodzenia kierownika jednostki (sprawa szczegółowo opisana w protokole na str. 5-6), co było niezgodne z rozdziałem IV ust. 5 Zarządzenia nr 136 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 5 czerwca 2018 r. w sprawie stosowania

wytycznych dotyczących zasad i sposobu realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w województwie warmińsko-mazurskim – środowiskowe domy samopomocy. Powyższa nieprawidłowość skutkowałą pobraniem dotacji w nadmiernej wysokości.

- Zatrudnianie pracowników świadczących usługi zdrowotne, wbrew §10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie śds.
Powyższa nieprawidłowość skutkowałą zatrudnianiem pracowników realizujących świadczenia zdrowotne niezgodne z § 10 ust.2 rozporządzenia w sprawie ŚDS.

2. Postępowania wspierająco – aktywizującego:

- W 2 przypadkach brak terminowego sporządzenia indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego (dalej: IPPW-A, plan), w okresie obowiązywania pierwszej decyzji kierującej, co stanowiło naruszenie § 7 ust. 6 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Na dzień kontroli nie stwierdzono skutku powyższej nieprawidłowości.

- We wszystkich skontrolowanych przypadkach, brak spójności między okresem obowiązywania decyzji kierującej uczestnika do śds, wydanej na podstawie opinii zespołu wspierająco-aktywizującego, a okresem obowiązywania IPPW-A, co było niezgodne z § 7 ust. 7 rozporządzenia w sprawie śds.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą brakiem dostosowania opracowanych planów do indywidualnych potrzeb uczestników Domu.

- W 4 skontrolowanych planach brak uwzględnienia szczególnych potrzeb osób z niepełnosprawnością sprzężoną i spektrum autyzmu.

Stwierdzono, że w indywidualnych planach postępowania wspierająco-aktywizującego, w celach i metodach pracy z uczestnikami z niepełnosprawnościami sprzężonymi i spektrum autyzmu, brak było określenia potrzeby uczestników do korzystania z usług, artykułów oraz rzeczy zakupywanych w ramach programu kompleksowego „Za Życiem”, jako niezbędnych do realizacji planów i osiągnięcia założonych celów.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą brakiem możliwości efektywnego oddziaływania wspierająco-aktywizującego na rzecz uczestników ŚDS.

3. Prowadzenia dokumentacji zbiorczej:

- Dzienniki zajęć nie zawierały imion i nazwisk osób prowadzących zajęcia, co stanowiło naruszenie § 24 ust. 3 pkt 2 lit.c rozporządzenia w sprawie śds.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą brakiem pełnych informacji nt. osób prowadzących zajęcia.

Ponadto analiza dokumentów organizacyjnych jednostki wykazała, że Statut wymaga aktualizacji w zakresie przeznaczenia typu domu dla poszczególnych grup uczestników, w związku z nowelizacją rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586 ze zm.). Na dzień kontroli nie stwierdzono skutków powyższego uchybienia.

Po zakończeniu kontroli w dniu 29 sierpnia 2019 r. do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego wpłynął Statut, który uwzględniał wszystkie uwagi zespołu kontrolnego.

Wobec powyższego odstępuje się od wydania zalecenia w powyższym zakresie.

Ponadto analiza zakresów czynności pracowników ośrodka wsparcia wykazała, że zakres obowiązków opiekuna zawierał zapis, że pracownik zastępuje terapeutę w czasie jego nieobecności. Kierownikowi jednostki udzielono instruktażu, że osoba zatrudniona na stanowisku opiekuna nie powinna samodzielnie prowadzić zajęć w pracowniach, w ramach terapii zajęciowej, a jedynie wspierać terapeutę w realizacji przez niego zadań (sprawa szczegółowo opisana w protokole na str. 5).

Zespół inspektorów ustalił, że w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 8 lipca 2019 r. miesięczna kwota wynagrodzenia 4 pracowników pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy przekroczyła wysokość wynagrodzenia kierownika (sprawa szczegółowo opisana w protokole na str. 6-7). W związku z powyższym udzielono instruktażu aby niezwłocznie podjęła Pani działania dot. uregulowania wysokości kwot wynagrodzeń pracowników, do końca bieżącego roku, w celu wdrożenia zapisów obowiązujących Wytycznych Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienie zostały omówione z Panią i pracownikami Domu. Udzielono instruktażu, o którym mowa w protokole z kontroli oraz w niniejszym wystąpieniu.

Osobą odpowiedzialną za powstałe nieprawidłowości jest Pani, jako kierownik jednostki. Przyczyną wystąpienia nieprawidłowości i uchybienia był niedostateczny nadzór z Pani strony, jak również niestosowanie, przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań, obowiązujących przepisów prawa.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniem, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, wnoszę o podjęcie przez Panią stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Podjąć natychmiastowe działania w celu spełnienia wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, zgodnie z § 12 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz.1586 ze zm.) poprzez zatrudnienie pracownika merytorycznego do świadczenia usług na rzecz uczestników.
2. Dokonać zwrotu dotacji pobranej w nadmiernej wysokości na wynagrodzenia 1 pracownika (uwzględniając jedynie różnicę pomiędzy wynagrodzeniem kierownika) za okres od 1 września 2018 r. do 31 października 2018 r. wraz z ustawowymi odsetkami, w ciągu 15 dni od stwierdzenia nieprawidłowości, tj. od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.).

3. W przypadku konieczności zatrudniania w ŚDS pracowników realizujących świadczenia zdrowotne, przestrzegać wymogu § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, który stanowi, że dopuszcza się zatrudnienie pracowników realizujących świadczenia zdrowotne, w szczególności rehabilitacyjne i w zakresie opieki pielęgniarskiej, jeżeli potrzeby uczestników wskazują na konieczność codziennego świadczenia tych usług.
4. Przestrzegać terminowości sporządzania IPPW-A w okresie obowiązywania pierwszej decyzji kierującej, zgodnie z § 7 ust. 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586 ze zm.).
5. Indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego opracowywać na okres zgodny z opinią wydaną przez zespół wspierająco-aktywizujący, w myśl § 7 ust. 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586 ze zm.).
6. W indywidualnych planach postępowania wspierająco-aktywizującego, w celach i metodach pracy z uczestnikami z niepełnosprawnościami sprzężonymi i spektrum autyzmu, określać potrzeby ww. osób do korzystania z artykułów oraz rzeczy zakupywanych w ramach programu kompleksowego „Za życiem”, jako niezbędnych do realizacji planów i osiągnięcia założonych celów.
7. Zawierać w dziennikach zajęć dokumentujących pracę pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego wszystkie elementy określone w § 24 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U. Nr 238, poz. 1586 ze zm.).

Jednocześnie uwzględniając instruktaż udzielony przez zespół inspektorów w czasie prowadzenia kontroli w ŚDS w Rynie, wskazuję następujące działania:

1. Powierzać prowadzenie pracowni i zajęć w ramach terapii zajęciowej pracownikom posiadającym odpowiednie kwalifikacje stosownie do opisu stanowisk pracy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2018 r., poz. 227).
2. Niezwłocznie podjąć działania dot. uregulowania wysokości kwot wynagrodzeń pracowników pobierających wyższe wynagrodzenia od kierownika jednostki, (w tym pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy), w celu wdrożenia obowiązujących wytycznych Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 31 stycznia 2019 r.

Proszę o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, powołując się na znak pisma.

Jednocześnie na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa wyżej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Joanna Jabłanka-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

KIEROWNIK ODDZIAŁU

Ewa Korcalska